

सम्पादकीय

विश्वविद्यालयको औचित्य

ବାଗମତୀ ପ୍ରଦେଶ ସରକାରଲେ ସାର୍ଵଜନିକ ବିଶ୍ୱଵିଦ୍ୟାଲୟ ସରବନ୍ଧୀ ବିଧାନ ସ୍ଥିକୃତ ଗରେକୋ ଛ । ମଂଗଳବାର ବସେକୋ ପ୍ରେଶ ମନ୍ତ୍ରପରିଷିଦ୍ ବୈଠକଲେ ହେଠୌଡ଼ାମ ସାର୍ଵଜନିକ ବିଶ୍ୱଵିଦ୍ୟାଲୟ ସ୍ଥାପନାକା ଲାଗି ବିଧାନ ସ୍ଥିକୃତ ଗରେକୋ ହେ । ବୈଠକଲେ ପ୍ରେଶ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ଏଣ ୨୦୦୮ ବ୍ୟାଜିତ ବିଶ୍ୱଵିଦ୍ୟାଲୟ ସ୍ଥାପନା ତଥା ସର୍ବାଲନକୋ ବିଧାନ ର୍ଥିକୃତ ଗର୍ଦ୍ଦେ ପ୍ରେଦେଶ ସାର୍ଵଜନିକ ବିଶ୍ୱଵିଦ୍ୟାଲୟ ସ୍ଥାପନାକା ଲାଗି ସାମାଜିକ ବିକାସ ମନ୍ତ୍ରାଲୟଲାଈ ସୈଦ୍ଧାନିକ ର୍ଥିକୃତି ସମେତ ଦିଇକୋ ଛ । ମନ୍ତ୍ରପରିଷିଦ୍କୁ ର୍ଥିକୃତିପାଇଁ ପ୍ରେଦେଶ ବିଶ୍ୱଵିଦ୍ୟାଲୟକା ଲାଗି ଆଵଶ୍ୟକ ମୌତିକ ସଂରଚନା, ଜ୍ଞାନ, ମାପଦଣଳଗାୟତକା ବିଷୟମା ଅଧ୍ୟୟନ ତଥା ଅନୁଗମନ ର କାର୍ଯ୍ୟପାତି ମୂଳ୍ୟାଂକନକା ଲାଗି ମନ୍ତ୍ରପରିଷିଦ୍ଲେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ ସମେତ ଦିଇକୋ ଛ । ମନ୍ତ୍ରପରିଷିଦ୍ ବୈଠକକୋ ନିର୍ଣ୍ଣୟଅନୁସାର ବିଶ୍ୱଵିଦ୍ୟାଲୟ ସ୍ଥାପନାକା ଲାଗି ଆଵଶ୍ୟକ ପୂର୍ବଧାର ର ମାପଦଣ ମୂଳ୍ୟାଂକନ ଗରୀ ଥପ ସଂରଚନ ନିର୍ମାଣ ଗରେର ଅଧି ବଢ଼ନ ମନ୍ତ୍ରାଲୟଲାଈ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନ ଦିଇକୋ ହେ ।

करिब २ महिनाओंपर विश्वविद्यालय बनाउने निर्णय गरेको थियो । गोफसलकै धेरै विद्यार्थीहरु अद्ययन गर्नेमध्यको एक व्यारपसको रूपमा रहेको मकवानपुर बहुमुखी व्यारपसलाई विश्वविद्यालय बनाउने निर्णय गरेको हो । बागमती प्रदेशमा प्रदेश सरकार मातृत्वको विश्वविद्यालय आवश्यक रहेको मन्दै प्रदेश विश्वविद्यालय स्थापनामा प्रदेश सरकार क्रियाशील बनेको छ । प्रदेशको राजधानीसमेत रहेको हेठौडाको सामुदायिक व्यारपस मकवानपुर बहुमुखी व्यारपसलाई विश्वविद्यालय बनाउने निर्णयले हेठौडाबासीलाई उत्साहित बनाएको छ । सरोकारवाला र मकवानपुर बहुमुखी व्यारपस सञ्चालक समितिसँगको विभिन्न चरणमा गरिएको छलफलपरचात विश्वविद्यालय बनाउने निर्णय लिइएको हो । प्रदेश राजधानी हेठौडामा शिक्षा र स्वास्थ्यको अवस्था कमजोर रहेका कारण प्रदेश सरकारका योजनाबाट हेठौडाको विकासमा टेवा पुऱ्यो विश्वास गरिएको छ । बागमती प्रदेश सरकारले यसअघि हेठौडामा मदन भण्डारी स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान रसायन गरी स्वास्थ्यसरबन्धी विभिन्न विषयको पठनपाठन सुरु गरिएको छ । हेठौडा अस्पताललाई प्रतिष्ठान मातृत्वमा ल्याएर स्वास्थ्य सेवाको विकास र विस्तारता सहयोग गर्ने आप्को छ ।

સવારા વિકાસ ર પરિસ્તિરણ સહથી જગ્ય આએક છે ।
 પ્રદેશ રાજધાનીમા પ્રાદેશિક વિશવિદાલય સ્થાપના ગર્ને નિર્ણય હતુ ર ત્યસકો તથારીકા લાગ્યા સરકારલે નિર્દેશન દિનુલાઈ સકારાત્મક માનવુપર્ષ છે । હેઠોંડામા ૪ દશકમણ્ઠા બઢી સમયદેરિ સામુદ્દાયિક કચારપસકો રૂપમા સર્વાલન મેરિહેનો મકવાનપુર બહુમુખી કચારપસલાઈ વિશવિદાલય બનાતને નિર્ણય ભષપણે કચારપસ સર્વાલક સમિતિ ર પ્રાદ્યાપકહરૂલે આવર્થક તથારી ગર્ટે આએકા છન् । બુધબાર મનિત્રપરિષદ બૈઠકલે સામાજિક વિકાસ મન્ત્રાલયલાઈ વિશવિદાલયકા લાગ્યા આવર્થક પૂર્વધાર ર માપદંડ બનાતને નિર્દેશન દિણપણે વિશવિદાલય સ્થાપનાકો તથારીલે થપ તિબ્રતા પાતને આશા ગર્ન સકિન્છ । મકવાનપુર બહુમુખી કચારપસલાઈ વિશવિદાલયકો રૂપમા વિકાસ ગર્ન અહિલોકો મૌતિક સંરચના ર જગ્ગાલે પુરુદૈન । પ્રદેશ સરકારલે હેઠોંડા ઉપમાનગરપાલિકા વા સંઘી સરકારસંગ આવર્થક સમનવય ગરેર ઉપયુક્ત સ્થાનમા આવર્થક જગ્ગા વ્યવસ્થાપન ગાનુપર્ણ દેખિન્છ ।

देश संघीयतामा गणपति प्रदेश सरकारले आफूले विश्वविद्यालय स्थापना गर्न खोजकृ स्वभाविक प्रक्रिया हो । तर, पछिल्लो समय देशमा स्थापना भएका पुराना तथा नयाँ विश्वविद्यालयमा विद्यार्थी अभाव भइरहेको अवस्थामा हैटौँडामा खोलिने विश्वविद्यालयको हालत के होला ? त्यसतर्फ पनि दृश्यान दिनु आवश्यक छ । नयाँ विश्वविद्यालय स्थापना गर्नुअघि त्यसको औचित्य र आवश्यकता अग्नि प्रभावकारिता र स्थापित्तको बारेमा त्यापक बहस र अनुसन्धान आवश्यक छ । देशमा रहेका अन्य विश्वविद्यालयहरूको भनदा फरक विषयका शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै देशलाई चाहिएको उपयुक्त जनराशि तयार गर्नेगारी विश्वविद्यालय खोलनुपर्छ । नयाँ सुल्ले सार्वजनिक विश्वविद्यालयले गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरी रघुदेशका विद्यार्थीलाई विदेश जान रोक्ने र विदेशी विद्यार्थीलाई समेत आकर्षण गर्ने क्षमता राख्न सक्नुपर्छ । अन्यथा विश्वविद्यालय स्थापना र सञ्चालनका लागि प्रदेश सरकारले सर्वैं त्रूलो धनराशि बालुवामा पाणी हालेसरह हुलेमात्र होइन, सरकारलाई दीर्घिकालीन आर्थिक दायित्वसंगत सुजना हुनेछ ।

महत्वपूर्ण फोन नम्बरहरू

जिल्ला प्रशासन कार्यालय	५२०४९५	फापरबारी इलाका	६२१९८०
जिल्ला प्रहरी कन्ट्रोल	१००	चित्लाड इलाका	६२१०००
ट्राफिक प्रहरी	१०३	वारुण यन्त्र	१०१
वडा प्रहरी	५२०२९९	बालबालिका खोजतलास	केंद्र
पशुपतिनगर इलाका	५२०५९८	बाल हेल्पलाइन	१०९८
मनहरी इलाका	९८५५०९०९६१	हेलो सरकार	११११
भीमफेंदी इलाका	६११४६२	नेपाल टेलिकम	सोधपुछ



तपाईंको राशिफल

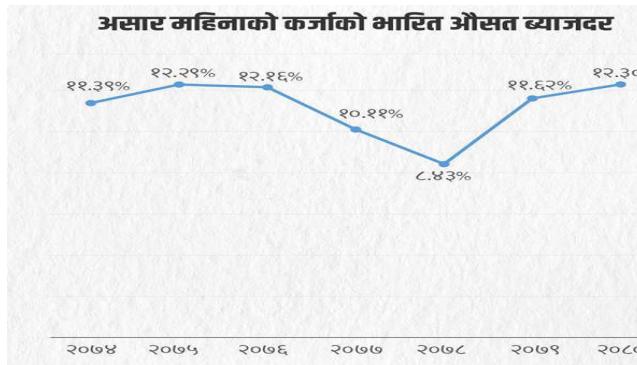
पं. ज्योतिषः तोयानाथ सुवेदी
अ॒ं तुलसी मेडीकल हल, हेरौटौंडा-८, कमाने

- | सम्पर्क : ९७४९०२८५४४ | |
|----------------------|--|
| मेष | : परिश्रमले महत्वपूर्ण योजना तयार होला । |
| वृष | : आर्थिक अवस्थामा कमजोरी देखापला । |
| मिथुन | : व्यापार-व्यवसायबाट धनागम हुने समय छ । |
| कर्ण | : दीर्घकालिन कार्यको शुरुवात हुने समय योग छ । |
| सिंह | : पदोन्नति र मानसरमान प्राप्त हुने समय योग छ । |
| कन्या | : स्वास्थ्य सर्बनिधि समस्या योगबाट बच्नुपर्ला । |
| तुला | : दार्पण्यजीवन र पारिवारीक पक्षबाट लाभ प्राप्त । |
| वृश्चिक | : व्यापार-व्यवसायबाट लाभ नहुने योग छ । |
| घनु | : दीर्घकालिन योजना सम्पन्ननामा समय व्यतित । |
| मकर | : वादविवाद र अनावश्यक टौड्हप बढ्ने छ । |
| कुम्भ | : बोली र स्वास्थ्य समस्याले सताउने छ । |

ਬੈਂਕਹਾਊਲੇ ਋ਣੀਲਾਈ ਠਗਿਰਹੇਕਾ ਛਨ् ?



મુત્રન દાહાલ



जथाभावी लिन पाइदैन । आरोप र तथ्यको
बीच कुनै मेल छैन ।

नेपालका बैंकहरुमा कर्जा प्रवाह गर्दै
तयार गर्ने कागजातहरूलाई थप सरलीकृत
गर्नु चाहिँ जरुरी छ । नेपाल राष्ट्र बैंकले
केही वर्ष पहिलेको मौद्रिक नीतिमा यो
उल्लेख पनि गरेको थियो ।

४. बैंकले धितो हेह्च, क्राणको सदुपयोग भयो कि भएन भनेर हेदैन। भैसी किन्त लिएको पैसा तरल पदार्थमा लगायो कि ? मटु-कलेजो जस्तो छनेरे लिएको धितो छैच्छ भनेर ठान्छ आदि।

तथ्यः कर्जा स्वीकृत गर्नुपूर्व नै
कर्जाको प्रयोजन अध्ययन गर्नु अनिवार्य
छ । त्यसपछि पनि आवधिक रूपमा
बैंकहरूले व्यवसाय कर्जाको अनुगमन
गर्नेपछ । त्यसो नगर्ने बैंकहरू राष्ट्र बैंकको
कारबाहीमा पर्छन् । तथापि, मैले पनि
कर्जाको केही दुरुपयोग भएको, केही
ऋणीको धितोमा बैंकहरूले नै आँदाखा
लगाएको जस्तो कुरा सुनेको छु । निःसन्देह
ती गलत काम हुन् र तिनलाई नियन्त्रण
गरिनुपर्दछ, तर त्यो सख्त्या धेरै कम
प्रतिशतमा हुनुपर्दछ ।

५. वैकहरूले कर्जाको व्याजदर परिवर्तन जथाभावी गर्दछन् । कर्जासम्झौतामा घटाउने/बढाउने भनेको हुन्त्यस्तर तर बढाए मात्र घटाएन । दुवैको सहमतिपार्न मात्र व्याजको दर परिवर्तन गर्नुपर्नेमा एकतर्फी रूपमा वैकले ९ प्रतिशत व्याज १४ प्रतिशत पुऱ्याउँछ, खल्तीमा बोकेको पैसा हैन झोलामा बोकेको पैसाले पनि अण्ण तिर्न परादैन ।

तथ्यः २०७४ अधि वैकहरूले आफ्नो
हिसाबले कर्जाको व्याजदर परिवर्तन गर्न
सक्ये । २०७४/७५ बाट वैकहरूले आधार
दरमा आएको परिवर्तनका आधारमा स्वतः
कर्जाको व्याजदर घटवढ गर्न थाएते ।
२०७८/७९ सालसम्ममा पनि कतिपय
वैकहरूले कतिपय ग्राहकहरूको सहभागी
विना वा करकापमा पारेर व्याजदर
बढाएको पाइएपछि नेपाल राष्ट्र वैकल्पे
बढाएको व्याजदर बराबरको रकम
(सहभागी बढाएको भए पनि सुरुको
सम्भौताभन्दा बढी लिएको रकम समेत)
फिर्ता गर्न लगायो र प्रमुख कार्यकारी
अधिकतहरूलाई लिखित कागज नै
गरायो । गत डेढ वर्षदेखि वैकहरूले
एकतर्फी रूपमा कर्जाको व्याजदर बढाए
भन्ने सनायो गतिशील दैन ।

भन्न गुनासा सुनएका छन् ।
व्याजदर घटबढमा मूलतः बजारमा

उपलब्ध तरलता र कन्द्राय बेकका नोतल
प्रभाव पारदछ ।
जसरी गल्ती / कमजोरी न गरन्ने
मानिस हुँदैन, गल्ती / कमजोरी नहुने कुनै
संस्था / क्षेत्र पनि हुँदैन । वैकिड क्षेत्र दूधले
नुहाएको छ, सबै बैकरहरु इमानदार छन्
भनेर कसैले भन्न सबैन । केही खारब
व्यक्ति / संस्थाहरु त जुनसुकै क्षेत्रमा पनिन
हुन्छन् । रामा संस्था / व्यक्तिहरुवाट पनिन
कहिलेकाहीं गल्ती हुन सकछ । सुधारको
सम्भावना जिहिले पनि रहन्छ, र स्वस्थ
आलोचनाको स्वागत गर्नुपर्दै । नेपाल
राष्ट्र बैक तुलनात्मक रूपमा कडा नियामक

भएकाले अधिकांश वैकले उसको नियम पालना गर्दैन् । केही बैंकहरूले स्वस्कूल्टरूपमा पनि राष्ट्रौंवैकको नियम पालना गर्दैन् । नेपालको बैंकिङ थेत्र तुलनात्मक रूपमा बढी पारदर्शी र ग्राहकमैत्री छ । नीति-नियम पालनाका मामलामा नेपालको

अन्य क्षेत्रहरू र वैकिडि क्षेत्रको तुलनात्मक
अवस्थाको अध्ययन गरे यो करा प्रष्ठ हन्तु।

जपत्तावन जप्तवन गर या कुना प्रृष्ठ हुँछ
 आफलाई कहीं कुरामा चित्त बुझेने
 भन्दैमा कसैलाई गलत आरोप लगाउनु
 उपयुक्त हुँदैन । वैकहरूलाई मिटरब्याजी
 भनेर आरोप लगाउनुहोने नेताहरूले वैकिड
 व्यवसायको बारेमा थप अध्ययन गर्नु जरूरी
 छ । प्रतिपक्षी दलका नेताले पनि नेपाल
 राष्ट्र वैकिका गर्भनर तथा डेउटी गर्भनरहस्यसँग

चिया पिउँदै समग्र वैकिङ्कावारेमा
आवाधिक रूपमा औपचारिक छलफल गर्ने
परिपाटीको थालनी गर्न सके २०६० माघ
१९ को जस्तो अभियान्ति आउँदैनयो र
जनतामा गलत सन्देश प्रवाह हुँदैनयो ।

(नेपाल वैकर्स संघका पूर्वअध्यक्ष
द्वाल हाल फाइनान्सियल लिनरेसी नेपालका

